

זוהר לעם

הקדמת ספר הזוהר

אותיות ז'-כ"א

קבלה לעם
www.kab.co.il

תוכן עניינים

3	הקדמת ספר הזוהר.....
3	מי ברא אלה
7	מי ברא אלה של אליהו.....
10	אמא השאילה בגדיה לבתה [אמא אוזיפת לברתא מאנהא].....

הקדמת ספר הזוהר

מי ברא אלה

ועדיין הם אצילות, אלא שהפרסא שבתוך מעי א"א, שבמקום החזה שלו, עומדת עליהם מלמעלה, שמשום זה הם נבדלים מראש דא"א, ונחשבים לבחינת גוף בלי ראש, כלומר, למחוסרי מוחין דחכמה, הנקרא ראש מבחינת עולם אצילות. כי בדרך כלל נבחן עולם האצילות לבחינת חכמה, של כללות ד' עולמות אבי"ע. וע"כ המחוסר חכמה נבחן שם לגוף בלי ראש.

ונאמר, שעתיקא הסתום הזה, שנוהגת בו שאלה, ברא אלה. הבינה, שיצאה מהראש דא"א, מכוח הנוקבא שעלתה לחכמה דא"א, וסיימה שם בחינת הראש דא"א, שמשום זה יצאה לבחינת בריאה וגוף דא"א, הנה היא נחלקה משום זה לשתי בחינות: ג"ר וז"ת.

כי הבינה, ממקורה בע"ס דאוי"י, אין מטבעה לקבל חכמה כלל, אלא רק אור חסדים בלבד, כמ"ש, כי חפץ חסד הוא, ולא חכמה. ולפיכך אין יציאתה לגוף פוגמת בה כלל. שהרי אפילו כשנמצאת בראש א"א, אינה מקבלת ממנו חכמה. ולפיכך אין לה שום פחיתות מחמת עמידתה למטה ממלכות דראש דא"א. ונחשבת גם עתה לבחינת ראש גמור, ודומה כאילו לא יצאה כלל מהראש דא"א. והיא נתקנת באוי"א עילאין, המלבישים לא"א מפה עד החזה.

ובחינה הב', ז"ת דבינה, שהן מהתכללות הזו"ן בבינה, שהם שורשים של הזו"ן הנמצאים בבינה. ולפיכך הם צריכים להארת חכמה בשביל הזו"ן. וע"כ הם נפגמו מחמת מציאותם בגוף דא"א, שנעשו למחוסרי חכמה. והם נחשבים לבריאה ולו"ק בלי ראש. ועליהם נאמר, אבא הוציא אמא לחוץ, לבר מהראש דא"א. והם נקראים ישסו"ת, ומלבישים לא"א מחזה עד הטבור.

והבנים שלהם, זו"ן, מלבישים מטבור ולמטה דא"א, עד סיום עולם האצילות.

והפרסא שבתוך מעי א"א, העומדת בחזה שלו, כי היא כוח המלכות שבראש דא"א, המוציאה את הז"ת דבינה לבר מראש, ומפריעה להם מלקבל חכמה. כי אע"פ שמסך הזה עומד בפה דראש א"א, מ"מ שם אינו פועל כלום, כי שם עומדים או"א עילאין, שהם בחינת הג"ר דבינה, הנחשבים עוד לבחינת ראש א"א. ונמצא כי רק במקום החזה, ממעל הז"ת דבינה, שולט כוח המסך, להוציא הז"ת דבינה, שמתחתיו לבר מראש דא"א.

ז) בראשית. רבי אלעזר פתח, ש'או מרום עיניכם וראו, מי ברא אלה. ש'או מרום עיניכם, לאיזה מקום? למקום שכל העיניים תלויות אליו. והוא פתח עיניים, מלכות דראש א"א. ושם תדעו, שעתיקא הסתום הזה, שנוהגת בו שאלה, ברא אלה. ומי הוא? הוא הנקרא מ"י, ז"ת דבינה, אותו הנקרא מקצה השמים למעלה, שהכל עומד ברשותו. ובשביל שנוהגת בו שאלה, והוא בדרך סתום, שאינו מגולה, נקרא מ"י, לשון שאלה. כי למעלה ממנו, אין שאלה נוהגת שם. וקצה השמים הזה, שנוהגת שם שאלה, נקרא מ"י.

ביאור הדברים. רבי אלעזר מבאר את הפירוש של בריאת שמים וארץ שבמקרא של בראשית. כי שמים וארץ הם הכלל של ז' ימי בראשית, שהם זו"ן דאצילות. וא"כ, למה כתוב, ברא, שהיא בריאה ולא אצילות, והיה צריך לומר, האציל? והזוהר אומר, ומי הוא פתח עיניים? המלכות דראש א"א דאצילות, מכונה פתח עיניים. כי ספירת החכמה של ע"ס דראש נקראת עיניים. ואין בראש א"א אלא כ"ח בלבד. וע"כ המלכות שלו נקראת פתח עיניים, כי בפתיחתה מושפעים המוחין דחכמה מראש א"א לכל פרצופי אצילות. ע"כ נאמר, למקום שכל העיניים תלויות אליו. כי מוחין דחכמה נקרא עיניים. ואין מוחין דחכמה בכל פרצופי אצילות, זולת ע"י פתיחתה של המלכות דראש א"א.

ושם, בפתח עיניים, מלכות דראש דא"א, תדעו הסוד הזה, איך שהבינה בראה את הזו"ן. כי המילה ברא, פירושה לבר ממדרגת אצילות. ומתוך שהבינה עצמה יצאה לבר ממדרגת הראש דא"א, ונעשתה משום זה לבחינת בריאה בערך הראש דא"א, ע"כ היא בראה בהכרח גם את הזו"ן.

ונעשה הז"א בבחינת יצירה, כי היוצא מבחינת בריאה נקרא יצירה. והנוקבא נעשתה בחינת עשיה, כי כל היוצא מיצירה, נקרא עשיה.

אמנם אין להשוותם לבי"ע ממש שמאחורי הפרסא דאצילות. כי אלו הבינה זו"ן עומדים למעלה מפרסא בעולם אצילות. אלא הכוונה היא בערך הראש דא"א לבד. וע"כ יש ב' מיני בי"ע:

א. בי"ע דפרודא, שנפרדו מאצילות ע"י הפרסא, שהוא הקרקע דעולם האצילות, העומדת עליהם מלמעלה.

ב. בי"ע דעולם אצילות עצמו, שהם הבינה ז"א ונוקבא שלו, שהם לבר מהראש דא"א בלבד,

ביאור הדברים. הנוקבא דז"א, בהיותה עם הז"א פב"פ, נקראת גם הנוקבא בשם מ"ה, כמו הז"א. והיא נבחרת לקצה השמים שלמטה, כי היא סוף כל מדרגות ומסיימת את האצילות. ונמצא הז"א, הנקרא שמים, עומד בין הישסו"ת, הנקרא קצה השמים למעלה, ובין הנוקבא, הנקרא קצה השמים למטה.

ונאמר, כיוון ששאל האדם וחקר להסתכל. להסתכל, פירושו, הזיווג דאז"א, הנקרא הסתכלות או"א זה בזה, ע"י עלייתם לראש דא"א, שאז הבינה חוזרת לקבל הארת החכמה בשביל הזו"ן. כי אפילו ישסו"ת, הז"ת דבינה, אינם צריכים להארת החכמה לצורך עצמם, כי מבחינת עצמם דומים הז"ת דבינה אל הג"ר שלהם, ואינם נזקקים לקבל חכמה. אלא בעת שהזו"ן עולים למ"ן לישסו"ת, מתעוררים הישסו"ת בשבילם, לעלות לראש דא"א ולקבל חכמה. אבל גם הזו"ן אינם עולים למ"ן לישסו"ת, אלא רק ע"י העלאת מ"ן מבני אדם התחתונים אל הזו"ן. באופן, שנשמות בני אדם עולות למ"ן אל הזו"ן, ואז עולים הזו"ן למ"ן אל הישסו"ת, ואז עולים הישסו"ת לא"א, ונעשים שם פרוץ אחד עם או"א עילאין, ואז מסתכלים או"א זה בזה, וממשיכים חכמה בשביל הזו"ן.

וכיוון ששאל האדם, כלומר שמעלה מ"ן, וחקר, כלומר שחוקר במעשיו, כדי להעלות הזו"ן לזווג או"א, להסתכל, בכדי שאז"א יסתכלו זה בזה וימשיכו חכמה. ולדעת ממדרגה למדרגה עד סוף כל המדרגות, המלכות. כי הארת החכמה, הנמשכת ע"י עליית מ"ן וזיווג, נקרא בשם ידיעה, או נקרא חכמה ע"י הדעת. כי הזו"ן העולים למ"ן, נבחרים שם לדעת לאז"א, כי הם הגורמים לזיווג שלהם. והזיווג נקרא ידיעה, מלשון, והאדם ידע את חוה אשתו.

ולדעת, פירושו, להמשיך המוחין בדעת ממדרגה למדרגה, מדעת של מדרגת או"א אל המוחין של מדרגת הז"א. עד סוף כל המדרגות, מהז"א אל הנוקבא, הנקראת סוף כל המדרגות. כי הבינה עומדת אב"א עם החכמה, להיותה רק חסדים, וחוזרת פב"פ עם החכמה רק לצורך הזו"ן.

ואחר שהגיע שמה הוא מ"ה. כיוון שהמוחין הגיעו שמה אל הנוקבא דז"א, אז נקראת הנוקבא בשם מ"ה. המדרגה התחתונה, עולם התחתון, מלכות, נקראת מ"ה. וכתוב, מה ה' אלוקיך שואל מעימך. אל תקרא מ"ה אלא מאה. משום שכל המדרגות עליונות בשלמותן, שהם חמישים, הם כאן במלכות, וע"כ נקראת מאה.

כי חמישים שלה, כח"ב תו"מ, שכל אחת כוללת עשר, וחמישים של בינה, הם מאה. וע"כ בינה נקראת מ"י, שהם חמישים, והמלכות מ"ה, שהוא מאה, מפני שכוללת בתוכה גם החמישים

ולפיכך הג"ר דבינה, נקרא בשם עתיקא הסתום. כי הראש דא"א נקרא עתיקא. וכיון שהג"ר דבינה, אע"פ שהם מפה ולמטה דא"א, נבחרים כאילו עומדים עוד בראש דא"א, ע"כ נקראים גם הם בשם עתיקא, כמו הראש דא"א. אלא משום הימצאותם בגוף א"א, נקראים בשם עתיקא הסתום.

ונאמר, שעתיקא הסתום הזה, שנוהגת בו שאלה, ברא אלה. כלומר, רק הז"ת של עתיקא הסתום הזה, הנקרא ישסו"ת, שנוהגת בו שאלה, לקבל בתוכם את הזו"ן ע"י עליית מ"ן. כי שאלה פירושו עליית מ"ן, מלשון, שואלים על הגשמים. ואומר, שרק הז"ת דעתיקא הסתום הזה, הנקרא ישסו"ת, שהן עומדות לשאלה, לקבל מ"ן להמשכת אור החכמה, להיותן מחוסרי חכמה, שלפני זה הן נחשבות לבחינת בריאה. וע"כ ברא אלה, הזו"ן, הנקראים אלה.

ונבראו גם הם בכוחם מחוסרי ראש כמוהו. כי המילה ברא, מורה על חיסרון של ראש מבחינת אצילות. ומי הוא מ"י? הז"ת דבינה, שעומדות לשאלה, הן הנקראות מ"י. ועליהן נופלת לשון ברא, כי הן עצמן נעשו בחינת בריאה, מחמת הפרסא שבחזה דא"א, המבדילה אותן מהארת ראש דא"א.

ונאמר מקצה השמים למעלה, שהכל עומד ברשותו. הז"ת דבינה, שנקראים ישסו"ת, ונקראים מ"י, הן בחינת קצה השמים למעלה. כי השמים הם ז"א, והוא מקבל רק מישסו"ת, הנקרא מ"י. וע"כ נקרא המ"י קצה השמים למעלה, שהכל עומד ברשותו. כי השמים והארץ, שהם זו"ן וכן הג' עולמות בי"ע התחתונים, כולם מקבלים מישסו"ת, הנקרא מ"י. וע"כ הכל עומד ברשותו.

כי למעלה ממנו, אין שאלה נוהגת שם. וקצה השמים הזה, שנוהגת שם שאלה, נקרא מ"י. כלומר, למעלה בג"ר דבינה, או"א עילאין, אין שאלה נוהגת שם, כי אינם מקבלים מ"ן להמשכת חכמה, להיותם אור חסדים ואינם מחוסרי חכמה. וע"כ אינם נקראים מ"י. גם אינם בחינת קצה השמים. כי הם אינם נזקקים לזו"ן, הצריכים להארת החכמה. ורק הז"ת, שהן ישסו"ת, שנוהגת בהם שאלה, לקבל מ"ן מהזו"ן ולעלות לראש דא"א, לקבל בשבילם הארת חכמה, ע"כ נבחרים לקצה השמים למעלה, משום שהז"א, הנקרא שמים, מקבל מהם.

ח) ויש אחר למטה, ונקרא מ"ה. מה בין זה לזה? הראשון הסתום, שנקרא מ"י, נוהגת בו שאלה. כיוון ששאל האדם וחקר, להסתכל ולדעת ממדרגה למדרגה עד סוף כל המדרגות, המלכות, אחר שהגיע שמה, הוא מ"ה. שפירושו, מה ידעת, מה הסתכלת, מה חקרת, הלוא הכל סתום כבתחילה.

שבתוך מעי א"א, שהארת ראש דא"א נפסק למעלה מפרסא זו. וע"כ מבחינה זו לא הרוויחה הנוקבא את המוחין וראש א"א, שכל העלאת המ"ן היו לזה, והכל סתום כבתחילה, כמטרם העלאת מ"ן. אמנם מבחינה אחרת, הרי הרוויחה הנוקבא בחינת אמא, כי עלתה למקום ישו"ת, שנקרא אמא, שנעשתה מאה ברכות.

ומשום זה נבחנו אלו המוחין רק לו"ק דגדלות, כי לא תוכל לקבל בחינת ראש דגדלות, להיותה נמצאת למטה מפרסא דחזה דא"א. אבל מדרגתה עתה שווה כמו היששו"ת בעת היותו ו"ק, מטרם העלאת מ"ן, שהיה עומד מחזה עד הטבור דא"א, שזה גדלות גדולה בשביל הנוקבא, אלא שהיא ו"ק דגדלות. אבל עוד חסר ג"ר דגדלות. והשגת ג"ר דגדלות נקרא גדלות ב' של הנוקבא.

עתה תבין למה נקראת הנוקבא בשם מ"ה. אשר בטעם האי מבאר המוחין העליונים, שהשיגה הנוקבא, הנקראת מאה ברכות. שע"כ נאמר, אל תקרא מ"ה אלא מאה. שע"י עלייתה למקום ישו"ת בכוח אלו המוחין. וטעם ב', כיוון שעלתה רק למקום היששו"ת דקטנות, שהיא עומדת לשאלה, מהחזה עד הטבור דא"א, הרי גם המוחין דנוקבא דומים לגמרי כמוהו, ונעשית גם הנוקבא עומדת לשאלה, שפירושו ו"ק בלי ג"ר. אלא הרווח אמנם גדול מאוד, מפני שהוא ו"ק דאו"א עילאין, ו"ק דגדלות.

וגם כאן, שנאמר, מה ידעת, הלוא הכל סתום כבתחילה, אין הפירוש של כבתחילה, כמו שהנוקבא הייתה מטרם העלאת מ"ן. אלא כמו שהיששו"ת היו מטרם העלאת מ"ן. אבל הנוקבא הרוויחה הרבה ע"י העלאת מ"ן, שהרי קיבלה עתה בחינת אמא, מאה ברכות, אלא שהן ו"ק דגדלות. ונמצאת עוד עומדת לשאלה, כמו היששו"ת מטרם העלאת מ"ן.

ט על העניין הזה כתוב, מה אעידך מה אדמה לך הבת ירושלים. כי כשחרב ביהמ"ק, יוצא קול ואומר, מה אעידך מה אדמה לך. כלומר, במ"ה ההוא אעידך. שבכל יום ויום העידותי בך מימים קדמונים, כמ"ש, העידותי בכס היום את השמים ואת הארץ.

מה אדמה לך. באותו אופן ממש, העטרתי לך בעטרות קדושות, ועשיתי אותך ממשלה על העולם. כמ"ש, הזאת העיר, שיאמרו כלילת יופי. קראתי לך ירושלים הבנויה כעיר שחבורה לה יחדיו.

מה אשווה לך ואנחמך. כעין שאת יושבת, כך הוא כביכול למעלה, בירושלים של מעלה. כמו שעתה אין נכנסים בך העם הקדוש בסדרים הקדושים, כך אני נשבע לך, שלא אכנס אני למעלה, עד שיכנסו בך צבאותיך למטה. וזו היא הנחמה שלך, מאחר שאני משווה לך מדרגה זו,

דבינה. הרי שע"כ נקרא מ"ה, להורות שכל השלמות הגדולה של המוחין ההם, באה רק אחר שהגיעו המוחין לנוקבא.

ונאמר, מ"ה ידעת, מ"ה הסתכלת, מ"ה חקרת, הלוא הכל סתום כבתחילה. המלכות נקראת מ"ה, כי אע"פ שההמשכה העליונה של חכמה נמשכת דרך מדרגות העליונות, בינה וז"א, אינה מתגלה עד שנשלמת כאן במלכות, מקום הסוף של כל המדרגות, הסוף של המשכת הכל, ועומדת בגלוי, בהארת החכמה. ואע"פ שהתגלתה יותר מכולם, היא עומדת לשאלה: מה ראית, מה ידעת? כמ"ש, כי לא ראיתם כל תמונה.

ואע"פ שכבר נמשכו לה המוחין העליונים, ע"י העלאת מ"ן, וכבר נשלמה בהן, מ"מ נוהגת בה שאלה, כמו שיששו"ת היו מטרם העלאת מ"ן. ע"כ נאמר, מה ידעת, מה הסתכלת, מה חקרת, הלוא הכל סתום כבתחילה. אשר אחר העלאת המ"ן והמשכת המוחין, עוד הכל סתום בנוקבא, כמו מטרם העלאת מ"ן, שעומדת עוד לשאלה, העלאת מ"ן.

א"כ מה מועילים התחתונים בהעלאת מ"ן? ולמה נמשכו אליה המוחין, כיוון שאינם נגלים כלל? אל תקרא הנוקבא מ"ה, אלא מאה, מאה ברכות, שהנוקבא משפיעה לתחתונים. לפי זה איך עוד עומדת לשאלה, והכל סתום כבתחילה? כי יש ב' מוחין דגדלות בנוקבא, הנקראים גדלות א' וגדלות ב' :

בגדלות א' עולים רק או"א עילאין לראש דא"א, ולא היששו"ת. ואע"פ שנעשו לפרצוף אחד, מ"מ נשארו ישו"ת בגוף א"א, אלא שהתעלו למקום או"א שמקודם לכן, שמלבישים מפה עד החזה דא"א. ולפיכך מצד אחד נעשו היששו"ת בחינת ראש א"א, שהרי נעשו פרצוף אחד עם או"א עילאין, העומדים עתה בראש א"א. וכן עלו למעלה מפרסא דחזה דא"א, ששם מאיר הראש דא"א, ע"ד שהתבאר באו"א עצמם, שהיו עומדים שם מטרם העלאת מ"ן.

ומשום זה הם משפיעים מוחין שלמים דג"ר אל הז"א, והז"א אל הנוקבא, והנוקבא נעשית מאה ברכות. כי ע"י מוחין אלו מתעלים הזו"ן ועולים למקום היששו"ת, שמקודם העלאת מ"ן, מחזה עד הטבור דא"א. ונמצאת הנוקבא במקום אמא. וע"כ נעשית הנוקבא מאה, כמו אמא, כי בחינת מאה היא באמא, ואלפים היא באבא, והתחתון העולה לעליון נעשה כמוהו.

אמנם מצד אחר, דומה הנוקבא רק לבחינת מ"י, שעומדת לשאלה, כמו יששו"ת מטרם העלאת המ"ן והמשכת המוחין. והוא מטעם הלבשתה את מקום היששו"ת דקטנות, מהחזה עד הטבור דא"א. ונמצאת עומדת למטה מפרסא

ירושלים של מעלה, המלכות, בכל. ועתה שאת כאן, גדול כִּסְּ שִׁיבְרָךְ. ואם תאמרי, שאין לך קיום ורפואה. מי יִרְפָּא לך, אותה מדרגה הסתומה העליונה, הנקראת מ״י, שהכל מתקיים על ידיה, שהיא בינה, תרפאך ותקים אותך.

ביאור הדברים. חורבן ביהמ״ק היה מחמת שחטאו ישראל בעבודה זרה ולא רצו להעלות מ״ן לזיווג ז״ן, אלא שרצו להמשיך השפע לס״א, הנקרא אלוהים אחרים, שמסיבה זו נפרד הזיווג דז״ן, והתבטלו מאה הברכות מהנוקבא, ונחרב ביהמ״ק. ושנאמר, יוצא קול ואומר, מה אעידך. שבכל יום ויום העידותי בך מימים קדמונים. אלו ו״ק דגדלות, שהנוקבא מקבלת במ״ה, נקרא ימים קדמונים. כמ״ש, כי שָׁאַל נא לימים ראשונים, ולמקצה השמים ועד קצה השמים. ונקרא כן, להיותם ו״ק דא״א, כי היסודות הוא ז״ת דא״א. וז׳ הימים של א״א הם ראשונים אל ז׳ הימים דז״ן, כמ״ש, העידותי בכס היום את השמים ואת הארץ. פירושו על זיווג ז״ן, הנקראים שמים וארץ, שהזהיר הכתוב לשמור ולקיים את הזיווג. ואם לא, מזהיר הכתוב, כי אָבוֹד תֵּאבְדוּן מֵהָרַע אֶרֶץ. וכמ״ש, מ״ה אעידך, על אלו מאה ברכות הזהרתי אותך לשומרם ולעשותם, ואתה עברת עליהם, לכן התקיים בכס, כי אָבוֹד תֵּאבְדוּן מֵהָרַע אֶרֶץ.

ונאמר, מ״ה אדמה לך, באותו אופן ממש, העטרתי לך בעטרות קדושות, ועשיתי אותך ממשלה על העולם. קראתי לך ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדיו. כי אלו מאה הברכות, שהנוקבא מקבלת מהז״א בזיווג. שמ״ה, הן בעלייתם ליסודות, ונעשה ז״א לבחינת ישראל סבא, והנוקבא נעשתה לבחינת תבונה. ואז נעשים האורות שלה מאה ברכות, כמו האורות דתבונה. וע״ז כתוב, כעיר שחברה לה יחדיו. כי הנוקבא, הנקראת עיר, התחברה עם התבונה יחדיו, ונעשתה הנוקבא לבחינת התבונה. והיא מקבלת משם המוחין דתבונה, הנקרא עטרות קדושות, ואז נקרא כלילת יופי משוש כל הארץ, ומקבלת ממשלה על העולם.

ונאמר, מ״ה אדמה לך, באותו אופן ממש, העטרתי לך בעטרות קדושות, ועשיתי אותך ממשלה על העולם. קראתי לך ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדיו. כי אלו מאה הברכות, שהנוקבא מקבלת מהז״א בזיווג. שמ״ה, הן בעלייתם ליסודות, ונעשה ז״א לבחינת ישראל סבא, והנוקבא נעשתה לבחינת תבונה. ואז נעשים האורות שלה מאה ברכות, כמו האורות דתבונה. וע״ז כתוב, כעיר שחברה לה יחדיו. כי הנוקבא, הנקראת עיר, התחברה עם התבונה יחדיו, ונעשתה הנוקבא לבחינת התבונה. והיא מקבלת משם המוחין דתבונה, הנקרא עטרות קדושות, ואז נקרא כלילת יופי משוש כל הארץ, ומקבלת ממשלה על העולם.

ונאמר, מ״ה אדמה לך, באותו אופן ממש, העטרתי לך בעטרות קדושות, ועשיתי אותך ממשלה על העולם. קראתי לך ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדיו. כי אלו מאה הברכות, שהנוקבא מקבלת מהז״א בזיווג. שמ״ה, הן בעלייתם ליסודות, ונעשה ז״א לבחינת ישראל סבא, והנוקבא נעשתה לבחינת תבונה. ואז נעשים האורות שלה מאה ברכות, כמו האורות דתבונה. וע״ז כתוב, כעיר שחברה לה יחדיו. כי הנוקבא, הנקראת עיר, התחברה עם התבונה יחדיו, ונעשתה הנוקבא לבחינת התבונה. והיא מקבלת משם המוחין דתבונה, הנקרא עטרות קדושות, ואז נקרא כלילת יופי משוש כל הארץ, ומקבלת ממשלה על העולם.

ונאמר, מ״ה אדמה לך, באותו אופן ממש, העטרתי לך בעטרות קדושות, ועשיתי אותך ממשלה על העולם. קראתי לך ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדיו. כי אלו מאה הברכות, שהנוקבא מקבלת מהז״א בזיווג. שמ״ה, הן בעלייתם ליסודות, ונעשה ז״א לבחינת ישראל סבא, והנוקבא נעשתה לבחינת תבונה. ואז נעשים האורות שלה מאה ברכות, כמו האורות דתבונה. וע״ז כתוב, כעיר שחברה לה יחדיו. כי הנוקבא, הנקראת עיר, התחברה עם התבונה יחדיו, ונעשתה הנוקבא לבחינת התבונה. והיא מקבלת משם המוחין דתבונה, הנקרא עטרות קדושות, ואז נקרא כלילת יופי משוש כל הארץ, ומקבלת ממשלה על העולם.

ונאמר, מ״ה אדמה לך, באותו אופן ממש, העטרתי לך בעטרות קדושות, ועשיתי אותך ממשלה על העולם. קראתי לך ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדיו. כי אלו מאה הברכות, שהנוקבא מקבלת מהז״א בזיווג. שמ״ה, הן בעלייתם ליסודות, ונעשה ז״א לבחינת ישראל סבא, והנוקבא נעשתה לבחינת תבונה. ואז נעשים האורות שלה מאה ברכות, כמו האורות דתבונה. וע״ז כתוב, כעיר שחברה לה יחדיו. כי הנוקבא, הנקראת עיר, התחברה עם התבונה יחדיו, ונעשתה הנוקבא לבחינת התבונה. והיא מקבלת משם המוחין דתבונה, הנקרא עטרות קדושות, ואז נקרא כלילת יופי משוש כל הארץ, ומקבלת ממשלה על העולם.

ונאמר, מ״ה אדמה לך, באותו אופן ממש, העטרתי לך בעטרות קדושות, ועשיתי אותך ממשלה על העולם. קראתי לך ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדיו. כי אלו מאה הברכות, שהנוקבא מקבלת מהז״א בזיווג. שמ״ה, הן בעלייתם ליסודות, ונעשה ז״א לבחינת ישראל סבא, והנוקבא נעשתה לבחינת תבונה. ואז נעשים האורות שלה מאה ברכות, כמו האורות דתבונה. וע״ז כתוב, כעיר שחברה לה יחדיו. כי הנוקבא, הנקראת עיר, התחברה עם התבונה יחדיו, ונעשתה הנוקבא לבחינת התבונה. והיא מקבלת משם המוחין דתבונה, הנקרא עטרות קדושות, ואז נקרא כלילת יופי משוש כל הארץ, ומקבלת ממשלה על העולם.

ונאמר, מ״ה אדמה לך, באותו אופן ממש, העטרתי לך בעטרות קדושות, ועשיתי אותך ממשלה על העולם. קראתי לך ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדיו. כי אלו מאה הברכות, שהנוקבא מקבלת מהז״א בזיווג. שמ״ה, הן בעלייתם ליסודות, ונעשה ז״א לבחינת ישראל סבא, והנוקבא נעשתה לבחינת תבונה. ואז נעשים האורות שלה מאה ברכות, כמו האורות דתבונה. וע״ז כתוב, כעיר שחברה לה יחדיו. כי הנוקבא, הנקראת עיר, התחברה עם התבונה יחדיו, ונעשתה הנוקבא לבחינת התבונה. והיא מקבלת משם המוחין דתבונה, הנקרא עטרות קדושות, ואז נקרא כלילת יופי משוש כל הארץ, ומקבלת ממשלה על העולם.

ונאמר, מ״ה אדמה לך, באותו אופן ממש, העטרתי לך בעטרות קדושות, ועשיתי אותך ממשלה על העולם. קראתי לך ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדיו. כי אלו מאה הברכות, שהנוקבא מקבלת מהז״א בזיווג. שמ״ה, הן בעלייתם ליסודות, ונעשה ז״א לבחינת ישראל סבא, והנוקבא נעשתה לבחינת תבונה. ואז נעשים האורות שלה מאה ברכות, כמו האורות דתבונה. וע״ז כתוב, כעיר שחברה לה יחדיו. כי הנוקבא, הנקראת עיר, התחברה עם התבונה יחדיו, ונעשתה הנוקבא לבחינת התבונה. והיא מקבלת משם המוחין דתבונה, הנקרא עטרות קדושות, ואז נקרא כלילת יופי משוש כל הארץ, ומקבלת ממשלה על העולם.

מי ברא אלה של אליהו

ביאור הדברים. עתיק הראש האחד של עולם האצילות, נקרא סתום מכל הסתומים. ועליו לומדים, שכל מנהיג העם שלא מתתקן תחילה, אין העם מתתקנים. מניין לנו זה? מעתיק יומין, שכל עוד שהוא לא מתתקן בתיקוניו, לא יתקנו כל אלו שצריכים להיתקן, וכל העולמות נחרבו. בשעה שעתיקא קדישא, הסתום מכל סתומים רצה לתקן, תיקן הכל כעין זכר ונוקבא. שהעלה המלכות לבינה, ונעשתה המלכות לנוקבא בכל הספירות, שכל ספירה נכללה מזכר ונוקבא, וחכמה זו, שהיא כלל הכל, חכמה דל"ב (32) שבילים, כשיצאה והאירה מעתיקא קדישא, לא האירה אלא בזכר ונוקבא, שהחכמה התפשטה והוציאה ממנה בינה. ונמצאו, שהם זכר ונוקבא. וזה התיקון דצ"ב.

בשעה שהסתום מכל סתומים רצה להתגלות, עשה בתחילה נקודה אחת. שבעת שעתיקא קדישא רצה להתגלות לעולמות, בכוח התיקון שהתקן בצ"ב, עשה בראש דא"א, בחכמה שלו, נקודה אחת, שהעלה המלכות, נקודה, לראש דא"א, ושם נתקנה הנוקבא, המעלה או"ח, להלביש ע"ס דראש א"א. והסתיים הראש דא"א בספירת חו"ס. ונמצאה, החכמה כזכר ונוקבא ובינה וזו"ן דראש א"א, יצאו לבר מהראש, למדרגת הגוף דא"א. וזהו, שהחכמה התפשטה והוציאה ממנה בינה לבחינת גוף.

ונאמר, וזו עלתה להיות מחשבה, שהיא בינה: נקודת המלכות הזו, אשר עלתה לחכמה, והחכמה נתקנה על ידה כזכר ונוקבא, היא עלתה משום זה, ונעשתה למחשבה, בינה. כי כיוון שעומדת בזיווג עם חכמה, היא מקבלת מחכמה, והמקבל מחכמה נבחן לבינה ולא למלכות. ונמצא, שאעפ"י שמשורשה היא מלכות לבחינת נקודה, הרי נעשתה, מחמת העלייה, לבחינת בינה. וע"כ נאמר, וזו עלתה להיות מחשבה. שזה גרם אל הנקודה להיות בינה, הנקראת מחשבה.

ודע, כי לפעמים נקרא בזוהר השם מחשבה על החכמה ולפעמים על הבינה. כי מחשבה פירושה נוקבא דחכמה. וע"כ יש לכנותה בשם חכמה, כי היא הנוקבא דחכמה. אמנם מעצם בחינתה, היא בינה ולא חכמה. אכן אין הבינה נקראת בשם מחשבה, אלא רק בהיותה בחינת ראש ביחד עם החכמה.

ונאמר, צייר בה את כל הציורים, חקק בה כל החקיקות. כי באותה נקודה שעלתה להיות מחשבה, צייר וחקק כל חמשת פרצופי אצילות או"א או"י וזו"ן. וצייר בה וחקק בה, רומז בזה לענין רב. כי צייר בה פירושו, שנאצלו על ידה כל הציורים, שהם חמשת פרצופי אצילות. כלומר,

יא אמר רבי שמעון, אלעזר בני, עמוד מלדבר, ותתגלה סתימת הסוד העליון, שבני העולם אינם יודעים אותו. שתק רבי אלעזר. בכה רבי שמעון ואמר, אלעזר, מהו אלי"ה? אם תאמר, שהוא הכוכבים והמזלות, הלוא תמיד הם נראים? ובמ"ה, שהיא מלכות, נבראו? כמ"ש, בדבר ה' שמים נעשו. במלכות, הנקראת דבר ה', נעשו השמים. ואם אלי"ה נאמר על הדברים הסתומים, לא היה צריך שיכתוב אלי"ה, שהרי כוכבים ומזלות גלויים הם?

ביאור הדברים. רבי אלעזר גילה כאן המוחין דגדלות א'. ורבי שמעון היה רוצה לגלות המוחין דגדלות ב', מוחין עילאין דחיה. ע"כ ציווה לו להפסיק דבריו, ויגלה לו סתימת הסוד העליון, שבני העולם אינם יודעים אותו, כי עוד לא היו נגלים מוחין אלו בעולם. ורבי שמעון גילה אותם כאן.

ושנאמר, מהו אלי"ה? איזה חידוש משמיענו הכתוב, במ"י ברא אלה, שהם הזו"ן? אם תאמר, שהוא הכוכבים והמזלות, המוחין דו"ק דגדלות שהשיגו, שע"ז סובב הכתוב, מ"י ברא אלה, כי מוחין דו"ק נקראים כוכבים והמזלות? ע"ז שואל, איזה חידוש הוא, הלוא תמיד הם נראים, שהם המוחין הרגילים של הזו"ן, שאפשר להמשיכם תמיד, אפילו בימות החול, ואינם חידוש כל כך, שעליהם יראה הכתוב, מ"י ברא אלה? ואין לפרש שהמוחין האלו נוהגים בלי הפסק, כי בקביעות אין לז"א אלא ו"ק בלי ראש, ורק ע"י העלאת מ"ן, תפילה, ממשיכים אלו המוחין. אלא הפירוש הוא, שאפשר להמשיכם תדיר, אפילו בימות החול. כי כן הם נמשכים בכל יום בעת תפילת שחרית.

ועוד מקשה לו, ובמ"ה נבראו? כי אלו המוחין אינם מיוחסים לבינה, אלא לזו"ן דאצילות, הנקראים מ"ה, שמהם יצאו, כמ"ש, בדבר ה', שהוא זו"ן, הז"א הויה, והנוקבא דבר.

יב אלא סוד זה התגלה ביום אחד, שהייתי על חוף הים, ובא אליהו ואמר לי, רבי, הידעת מהו, מי ברא אלה? אמרתי לו, אלו הם השמים וצבאם, מעשה הקב"ה, שיש לבני אדם להסתכל בהם ולברך אותו. כמ"ש, כי אראה שמ"ך מעשה אצבעותיך, ה' אדוננו, מה אדיר שמ"ך בכל הארץ.

יג אמר לי, רבי, דבר סתום היה לפני הקב"ה, וגילה אותו בישיבה של מעלה. בשעה שהסתום מכל סתומים רצה להתגלות, עשה בתחילה נקודה אחת, מלכות, וזו עלתה להיות מחשבה, בינה, שהמלכות עלתה ונכללה בבינה. צייר בה את כל הציורים, חקק בה כל החקיקות.

וי"ק. ולפיכך אנו מבחינים, שרק ב' האותיות מ"י נשארו במדרגה, אור המלכות ואור הז"א של השם אלוקים, אבל ג' אותיות אל"ה נפלו מהם, וע"כ נעשתה כל מדרגה מחוסרת ג"ר שבה.

ונאמר, שצייר בה את כל הציורים, חקק בה כל החקיקות. שרומזים בזה על התחלקות כל מדרגה לשני חצאים, מכוח עליית הנקודה להיות מחשבה. צייר בה כל הציורים, על ב' האותיות מ"י, שנשארים בכל המדרגה, צייר הציור דאדני. חקק בה כל החקיקות, ג' האותיות אל"ה, שנפלו מכל מדרגה ונחסרה מהם. כי מסיבת חסרון, לא נשאר במדרגה, זולת אור המלכות ואור הז"א, וג' האורות של כח"ב חסרים מהן, כי אין אור בלי כלי. באופן שאם שוב ישיגו הכלים דבינה וזו"ן, תכף ישיגו גם ג"ר דאורות. כי זה תלוי בזה.

יד וחקק בתוך הנר הקדוש הסתום, המלכות שנכללה בבינה, חקיקה של ציור סתום אחד, קודש קודשים, שהוא בניין עמוק היוצא מתוך המחשבה, ג"ר, ונקרא מ"י, התחלה אל הבניין. עומד ואינו עומד, עמוק וסתום בשם אלוקים. ועוד נקרא מ"י דאלוקים, שחסרות אותיות אלה מהשם אלוקים. רצה להתגלות ולהיקרא בשם אלוקים, הוא התלבש בלבוש כבוד המאיר, אור החסדים, וברא אל"ה. ועלו אותיות אל"ה בשם אלוקים. שהתחברו אותיות אלו באלו, אותיות מ"י באותיות אל"ה, ונשלם השם אלוקים. וכל עוד שלא ברא אל"ה, לא עלה בשם אלוקים. ואלו שחטאו בעגל, אמרו ע"ז, אל"ה אלוקיך ישראל.

ביאור הדברים. כי ע"י עליית מ"ן מתחתונים, נמשך אור חדש מע"ב ס"ג דא"ק, שבהיות האור הזה מע"ב ס"ג דא"ק, שלמעלה מצ"ב, הבוקע כל מדרגה לשתיים. ע"כ בעת שנמשך האור הזה לראש א"א, חוזר ומוריד את הנקודה מתוך המחשבה, ממקום הבינה, חזרה למקומה, למקום המלכות של הראש, כמו שהיה לפני צ"ב. וג' הספירות בינה, ז"א ומלכות, שנפלו מהראש, נמצאות חוזרות לבחינת ראש, שהרי הזיווג נעשה במקום המלכות שלמטה מהן. ונבחן שהשם אלוקים חזר ונתגלה. כי ג' האותיות אל"ה חזרו ונתחברו אל המ"י במדרגה אחת, ונשלם שם אלוקים במדרגה. וכיוון שחזרו בינה וזו"ן דכלים חזרו גם ג"ר דאורות, והתלבשו כח"ב זו"ן דאורות בחמש אותיות של שם אלוקים: אורות כח"ב באל"ה, אורות זו"ן ב"ם. וזכור זאת היטב, שאל"ה הנפולים, הם בחינת כלי בינה וזו"ן, החסרים למדרגה. אבל בעת שאל"ה מתחברות בשם אלוקים, הן נעשות אורות כח"ב, מטעם הערך ההפוך שבין הכלים לאורות.

ונאמר, וחקק בתוך הנר הקדוש הסתום, המלכות שנכללה בבינה, כלומר, שנחקק מסך ומקום זיווג מחדש במלכות דראש א"א, הנקרא

ע"י הזיווג, שנעשה על המסך בנקודה שעלתה למחשבה, יצאו קומת ו"ק דאוי"ח ואוי"י בכלים דכו"ח בכל פרצוף. אבל חקק בה כל החקיקות, חיסרון. שעם עליית הנקודה להיות מחשבה, נעשו חסרונות וחקיקות, שהם הכנות לבית קיבול על האורות בכל פרצופי אצילות. ומתוך שעניין זה הוא יסוד כל המוחין דאצילות, יש לבארו היטב.

כי עליית הנקודה למחשבה, בינה, בזה שנעשה סיום חדש בע"ס דכל מדרגה. כי הנקודה, המלכות עם המסך שבה, שהייתה עומדת לזיווג במקום מלכות של ע"ס דראש, פה, וסיימה שם את הראש, עלתה עתה למקום הבינה של ראש, הנקרא נקבי עיניים, נוקבא דחכמה, שהיא בינה, ונעשה הזיווג על המסך שלה, במקום נקבי עיניים, וסיימה שם את הראש. וג' הספירות, בינה ז"א ומלכות של הראש, הנקראות אח"פ, ירדו מתחת מקום הסיום של הראש, למדרגת גוף.

ועד"ז נעשה בהכרח גם בע"ס דגוף. אשר המלכות המסיימת את הגוף של הפרצוף, שהייתה עומדת מקודם לכן במקום הנקודה האמצעית, המלכות דע"ס דגוף, הנקראת סיום רגליו, עלתה עתה למקום בינה של הגוף, ת"ת, כי חג"ת דגוף הם כח"ב, וסיימה את הגוף בת"ת, במקום החזה. ואלו ג' הספירות, בינה וזו"ן דגוף, הנקראות תנה"ים, יצאו מבחינת אצילות ונפלו לבחינת בי"ע דפרודא.

הרי שבסיבת עליית הנקודה להיות מחשבה, נבקעה כל מדרגה לשני חצאים, שחציה העליון, כו"ח, נשארו במדרגה, והבינה וז"א ונוקבא של כל מדרגה נאבדו ממנה וירדו למדרגה שמתחתיה. וזה עניין התחלקות של השם אלוקים על אותיות מ"י אל"ה. כי מדרגה שלמה בע"ס כח"ב זו"ן נקרא בשם הקדוש אלוקים, שבו חמש אותיות כנגד חמש ספירות כח"ב זו"ן, שאל"ה הן כח"ב, י"ם הן זו"ן. ועתה, אחר שנחלקה כל מדרגה לשני חצאים, שכו"ח נשארו, ובינה וזו"ן נפלו ממנה, נמצא כי לא נשארו בכל מדרגה זולת ב' האותיות מ"י, וג' אותיות אל"ה נפלו מכל מדרגה למדרגה שמתחתיה.

אבל לפי זה היו צריכות להישאר ב' אותיות א"ל במדרגה, ואותיות הי"ם היו צריכות ליפול ממנה למדרגה התחתונה? העניין הוא, שיש תמיד ערך הפוך בין הכלים לאורות, בכלים באים העליונים מתחילה, תחילה בא הכלי דכתר ואח"כ הכלי דחכמה, עד כלי המלכות לבסוף. והיפוכו הוא באורות, שבהם באים התחתונים תחילה, מתחילה בא אור המלכות, ואח"כ אור הז"א, ואח"כ אור הבינה, עד אור הכתר לבסוף. ולפיכך, אם יש ב' הכלים כו"ח, הרי יש בהם ב' האורות, אור המלכות ואור הז"א, הנקראים

וברא אליה, ועלו אותיות אליה בשם אלוקים. כלומר ע"י לבוש הכבוד, קומת החסדים, שקיבל מזיווג הגוף שלמטה מחזה, הנקרא בריאה, ברא אלה, השפיע האור לאליה. וע"י זה עלו אותיות אליה בשם אלוקים. כי מאחר שכבר יש להם לבוש כבוד מחסדים, הן יכולות לקבל בו גם חכמה. ואז נגלו אליה בשם אלוקים. כי עתה מאירים בו הבינה וזו"ן בתכלית השלמות שבהם. ונבחן, כי עתה נשתלם והתגלה השם אלוקים. ושנאמר, שהתחברו אותיות אלו באלו, מ"י באל"ה. ונשלם השם אלוקים, כי עתה מקבלות אליה קומת החכמה, מפאת שהשיגו לבוש דחסדים, וכל חמישה אותיות אלוקים מאירות בשלמותן.

ונאמר, שעד שלא ברא אליה, לא עלה בשם אלוקים. כי מטרם שהמ"י השפיע להם אור החסדים ללבוש, לא היו אליה יכולות לקבל כלום ממ"י, ולא האיר באלוקים אלא מ"י בלבד. ונאמר, ואלו שחטאו בעגל, אמרו ע"ז, אליה אלוהיך ישראל. כי הם פגמו בלבוש כבוד המאיר. וע"כ המ"י נפרד מאל"ה. ולכן אמרו, אליה אלוהיך. ויצא השפע לאלוהים אחרים.

טו וכמו שהתחברו מ"י באל"ה, והיו לשם אלוקים, ע"י לבוש כבוד המאיר, אור החסדים, כך השם מתחבר תמיד, ע"י לבוש כבוד המאיר. ובסוד זה מתקיים העולם, כמ"ש, עולם חסד ייבנה. ואליהו פָּרַח, ולא ראיתי אותו. וממנו ידעתי הדבר, שעמדתי על הסוד והסתר שלו. בא רבי אלעזר וכל החברים, והשתטחו לפניו. בכו ואמרו, אם לא היינו באים לעולם, אלא לשמוע את זה, היה די לנו.

פירוש. באותו הדרך שהתבאר, שלא עלה בשם אלוקים, עד שקומת החכמה התלבשה בלבוש כבוד המאיר, ואז התחברו מ"י באל"ה, והיו לשם אלוקים, כך השם מתחבר תמיד, כן הוא קיים לעד לנצחיות, ולא עולה בשם אלוקים בלי לבוש כבוד המאיר. ובזה מתקיים העולם. גם עולם התחתון, הנוקבא, מ"ה, מקבל המוחין בדרך זה של שיתוף מ"י באל"ה, ונשלם לגמרי כמו עולם העליון, כמו שרבי שמעון הולך ומבאר. וזהו, במחלוקת מרבי אלעזר, שאמר על עולם התחתון, כיוון שהגיע שמה מ"ה, מ"ה ידעת. הלוא הכל סתום כבתחילה. נמצא לדבריו, שלא מתקיים עולם התחתון כמו עולם העליון. ונאמר, שבסוד זה מתקיים העולם, באותו אופן של עולם העליון. וע"כ פסק רבי שמעון דבריו לעיל. והנה אליהו לא פירש אלא סדר המוחין, ובניין שם אלוקים באו"י לבד. אבל לא ביאר, איך סדר בניין אלוקים הוא בנוקבא.

הנר הקדוש הסתום. והיא חקיקה של ציור סתום אחד, קודש קודשים, אשר החקיקה החדשה הזו ממשיך ציור אחד, קומה של ע"ס, קודש קודשים, קומת ג"ר, הנקרא קודש קודשים. ומשום שיוצא מתוך מחשבה, משום הנקודה שעלתה להיות מחשבה, הנה עתה חזרה ויצאה מתוך מחשבה, ובאה למקומה האמיתי, למקום המלכות דראש. וע"כ ג' הכלים בינה ז"א ונוקבא, אליה, חזרו עתה למדרגה של הראש, ונשתלם שם אלוקים. ומכנה את הקומה הזו דג"ר בשם ציור סתום.

ונאמר, שנקרא מ"י, התחלה אל הבניין. שאע"פ שכבר התחברו אליה במ"י, ונעשה השם אלוקים, מ"מ עדיין נקרא רק מ"י, והוא התחלה אל הבניין, הוא התחלה לבניין השם אלוקים, כי הבניין עוד לא נשלם.

ונאמר, והוא עומד ואינו עומד, מצד אחד כבר עומד הבניין בכל השלמות, שהרי מקום הזיווג חזר למקומו בפה דראש, ובינה וזו"ן חזרו למדרגה, וכן ג"ר דאורות, והשם אלוקים נשלם. אמנם מצד שני לא עומד עוד בניין השם, כי הוא עמוק וסתום בשם אלוקים. שהאורות של השם אלוקים הם עוד עמוקים וסתומים ואינם מאירים באל"ה, שהם בינה וזו"ן, שעלו למקום הראש. מטעם, כי מחמת עלייתם לראש א"א, ששם מאירה החכמה בלבדה, הנה אין בקומה הזו אלא אור החכמה. וכיוון שהם ז"ת, וז"ת שעלו אינן יכולות לקבל החכמה בלי התלבשות תוך חסדים, וחסדים אין להם שם, ע"כ אינם יכולים לקבל גם החכמה. ולפיכך נבחן, שהשם עמוק וסתום, ואינו מתפשט עוד בג' אותיות אליה. ומטעם זה נבחן עוד בניין קומה זו בבחינת, לא עומד. ועדיין אליה אינם מגולים בה. וע"כ נאמר, שלפני זה לא נקרא אלא מי, כי האותיות אליה עוד סתומות בשם אלוקים, ואין שם אלא רק מ"י.

ונאמר, שרצה להתגלות ולהיקרא בשם אלוקים, כיוון שכבר נשלם השם, כי כבר עלו אליה לראש, ועכ"ז אינן מאירות כלל. ע"כ רצה להתגלות ולהיקרא בשם אלוקים. הוא התלבש בלבוש כבוד המאיר, אור החסדים, וברא אליה.

פירוש. כיוון שכל הסיתום של השם, שאינו יכול להאיר באל"ה, הוא מחמת חיסרון של הלבוש דחסדים, שאין ז"ת יכולות לקבל אור חכמה בלי חסדים. ע"כ חזר ועשה הזיווג דקטנות. כבעת היותו בגוף דא"א, והמשיך קומת החסדים, והקומה דחכמה התלבשה באור החסדים שהמשיכה, והאור ההוא נעשה אל הקומה לבוש כבוד המאיר, אשר דרך הלבוש הזה דחסדים, הוא יכול להאיר את אור החכמה בז"ת, שהן אליה.

אמא השאילה בגדיה לבתה [אמא אוזיפת לברתא מאנהא]

המלכות במדה"ר, עולה המלכות לאבא, ואבא נתקן בה כעין זכר ונוקבא, וקיבלה המלכות מקום בינה. והנקודה, מלכות, עלתה להיות מחשבה, בינה. ומאז הצטמצמה גם הבינה ונתקנה במסך, שלא לקבל אור החכמה בתוכה, כדי לקבל הזיווג דהכאה ולהעלות או"ח. הרי שהבינה ממקורה ראויה לקבל חכמה בלי שום צמצום, ומה שקיבלה בתוכה הצמצום והמסך, לא היה אלא להמתיק המלכות.

ולפיכך ע"י העלאת מ"ן מתחתונים, נמשך אור חדש מע"ב ס"ג דא"ק, המוריד בחזרה את הנקודה ממקום בינה למקומה, למלכות, כמו שהיה בצ"א, ויוצאת הנקודה ממחשבה. שע"י זה נטהרת הבינה מכל צמצום, וחוזרת ומקבלת אור חכמה. ואחר שקומת החכמה מתלבשת בחסדים, מאירה מ"י באל"ה, ומתגלה שם אלוקים. והנה כל הבניין הזה של שם אלוקים לא יתכן כלל במ"ה, כי המ"ה היא קצה השמים למטה, המלכות עצמה, שעליה היה הצמצום ממקורה גם בצ"א, ואינה ראויה לקבל בתוכה שום הארת חכמה. וע"כ נאמר, מ"ה, מלכות, ולא נבנה במ"י אל"ה, כי רק במ"י שייך כל הבניין של שם אלוקים, ע"י חזרה ויציאה מתוך מחשבה, ולא במ"ה.

יז) אלא בשעה שאותיות אל"ה נמשכות ממעלה, מבינה, למטה, למלכות, כי האם משאילה בגדיה לבתה ומקשטת אותה בקישוטיה, אז נמשך השם אלוקים מבינה, האם, למלכות, הבת. ומקשטת אותה בקישוטיה, בשעה שנראה לפני כל זכר. שאז כתוב עליה, אל פני האדון ה'. כי אז נקראת המלכות אדון, לשון זכר. כמ"ש, הנה ארון הברית, אדון כל הארץ. הרי הכתוב קורא את המלכות, המכונה ארון הברית, בשם אדון כל הארץ, שם זכר, משום שקיבלה את הכלים המכונים בגדים, והמוחין המכונים קישוטים, מהאם, בינה. כי אז יוצאת ה' ממ"ה ובמקומה נכנסת י', ונקראת המלכות מ"י כמו הבינה. ואז היא מתקשטת בבגדי זכר, בגדים דבינה, כנגד כל ישראל.

ביאור הדברים. לאחר שעשה בראש א"א נקודה אחת, וזו עלתה להיות מחשבה, כי החכמה נתקנה בה כעין זכר ונוקבא, הנה אז צייר בה כל הציורים, שכל הקומות של חמשת פרצופי אצילות הצטיירו בה, באופן שאין יותר מכ"ח כל קומה, בא"א ואו"א וזו"ן, וחקק בה כל החקיקות, שבכוחה נפרדו ג' ספירות בינה וז"א ומלכות מכל קומה למדרגה שמתחתיה. כי בינה ז"א ומלכות דא"א נפלו לאו"א, ובינה ז"א ומלכות דאו"א נפלו לזו"ן, ובינה ז"א ומלכות דזו"ן נפלו לבי"ע. ואלו ב' הספירות שנשארו

טז) אמר רבי שמעון, על כן השמים וצבאם נבראו במ"ה, המלכות. כי כתוב, כי אראה שמיך מעשה אצבעותיך. ומקודם לכן כתוב, מ"ה אדיר שמך בכל הארץ, אשר תִּנְה הודך על השמים. הרי השמים נבראו בשם מ"ה, המלכות. ופירוש הכתוב, על השמים, המורה על הבינה, הנקראת מ"י, שמעל ז"א, הנקרא שמים, שמלכות עולה בשם אלוקים.

פירוש. מ"ה, מלכות, עולה ונכלל בבינה, אלוקים, אחר שברא אור חסדים ללבוש כבוד אל אור החכמה שבשם מ"י, שאז התלבשו זה בזה, והמלכות עלתה בשם העליון אלוקים, שהוא שם הבינה, שהמלכות נכללת בה. וע"כ, בראשית ברא אלוקים. אלוקים העליון, בינה ולא מלכות. כי מ"ה, מלכות, ולא נבנה במ"י אל"ה.

פירוש. כיון שעולם התחתון, מ"ה ממשך המוחין בשם אלוקים בעולם העליון, ע"כ הייתה היכולת שייבראו שמים וצבאם ע"י מ"ה, כי אין תולדות בלי מוחין עילאין, שהם מוחין דחיה. וזה אמר רבי שמעון, וע"כ, משום שגם עולם התחתון מ"ה, מתקיים בשם אלוקים מעולם העליון, השמים וצבאם נבראו במ"ה, במלכות, היה כוח למ"ה להוציא תולדות אלו השמים וצבאם.

ולכן כתוב, אשר תִּנְה הודך על השמים. להשמיענו, שהמוחין נמשכים משם אלוקים דיסודיות, ע"י השיתוף של מ"י באל"ה, שמ"י הן ממעל השמים, ז"א. ע"כ נאמר, על השמים שמלכות עולה בשם אלוקים, כלומר, שההוד, המוחין, על השמים, מעל לז"א, הוא יסודיות, שבו עולה השם אלוקים, והוא מ"י ברא אל"ה. אבל בשמים עצמו, ז"א אין שם מ"י אלא רק מ"ה.

אחר שנמשכה קומת החכמה מחמת הנקודה שחזרה ויציאה מתוך מחשבה, חזר ועשה זיווג דו"ק להמשכת אור חסדים, והתלבש אור חכמה באור חסדים, ואז מ"י האיר באל"ה. שנאמר, אחר שברא אור חסדים אל אור החכמה, שאז התלבשו זה בזה, והמלכות עלתה בשם העליון אלוקים, והתלבש אור החכמה באור החסדים, וע"כ הגיעו המוחין ממ"י לאל"ה, והתחברו אותיות אלו באלו, והמלכות עלתה בשם העליון אלוקים. בשם העליון, מעל השמים, מישויות, שבהם מ"י, אבל לא בשמים, שהוא מ"ה.

ונאמר, מ"ה, מלכות, ולא נבנה במ"י אל"ה, כי מ"י בינה, אשר מעת צ"א לא היה בה שום צמצום כלל, כי הצמצום היה שם על הנקודה האמצעית, המלכות, שהצטמצמה שלא לקבל בה אור, ונתקנה בזיווג דהכאה להעלות או"ח. אבל ט"ר היו נקיות מכל צמצום, והיו ראויות לקבל אור החכמה. אלא רק בצ"ב, כדי להמתיק

לבת, הנוקבא, כי עתה משמשת עימהם הנוקבא. ועם זה נמצא ג"כ שמקשטת אותה בקישוטיה.

כלומר, לעת גדלות, שג' הכלים אליה, בינה וזו"ן דאמא, חוזרים לאמא, הנה אז עולה עימהם גם הנוקבא לאמא. ואז מקבלת הנוקבא המוחין של קודש קודשים שבאמא, כי התחתון העולה לעליון נעשה כמוהו. ונמצא עתה, שמתוך שאמא משאילה בגדיה אליה לבת בעת הקטנות, ע"כ מקשטת אותה בקישוטיה, במוחין, בעת הגדלות, ונמצאת מתקשטת בקישוטים דאמא.

ומתי מקשטת אותה בקישוטיה כראוי? כי יש ב' מיני קישוטים מאמא אל הנוקבא, שהם המוחין דג"ר:

א. מאמא תחתונה, תבונה, העומדת מחזה ולמטה דא"א,

ב. מאמא עילאה, העומדת מחזה ולמעלה דא"א.

וכשהנוקבא עולה לתבונה, והתבונה מקשטת לה בקישוטים שלה, נבחן שעדיין הקישוטים האלו אינם כראוי, משום, שאז עוד נמצאת הנוקבא בבחינת עומדת לשאלה, כמו התבונה, שמטרים עליית מ"ן, וע"כ אינם כראוי. אלא בעת שהנוקבא עולה למקום אמא עילאה, שמחזה ולמעלה דא"א, ואמא עילאה מקשטת לנוקבא בקישוטים שלה, אז נבחן שהקישוטים הם כראוי.

ונאמר, בשעה שנראה לפניך כל זכר. שאז כתוב עליה, אל פני האדון ה'. כי אז נקראת המלכות אדון, לשון זכר: בעת שהנוקבא עולה לתבונה ומקבלת המוחין ממנה, עוד הקישוטים אינם כראוי, כי היא עוד עומדת לשאלה, שצריכה עוד להעלות מ"ן מן התחתונים, כדי להשתלם לגמרי. ואז נבחן, שהזכרים שבישראל מקבלים מז"א, שעלה לישראל סבא. אבל בעת שנוקבא עולה לאמא עילאה, היא נשלמת לגמרי, ואינה קיימת עוד לשאלה, לקבל מ"ן, ואז נחשבת לזכר, והזכרים שבישראל מקבלים ממנה.

ונאמר, בשעה שנראה לפניך כל זכר, שכל הזכרים בישראל מתראים לפניך ומקבלים ממנה. כי אז נקראת המלכות אדון. שאינה נקראת בשם אדני, נקבה, אלא בשם אדון, זכר, מפני שאינה עומדת לשאלה, כי אין עניין עליית מ"ן נוהג עוד בה, וע"כ נחשבת לזכר.

כמ"ש, הנה ארון הברית, אדון כל הארץ: ארון נקרא הנוקבא, כי היסוד דז"א, הנקרא ברית, נכנס בה. הרי שהכתוב מכנה את הנוקבא בשם אדון כל הארץ, זכר.

כי אז יוצאת הה' ממ"ה, ובמקומה נכנסת י', ונקראת המלכות מ"י, כמו הבינה: ה' דמ"ה יוצאת ממנה, כי ה' דמ"ה מורה שעומדת לשאלה, מ"ה ידעת. הרי שה' דמ"ה מורה על

במדרגה, כו"ח, נקראות מ"י. ואלו ג' ספירות שנפרדו מכל מדרגה, נקראות ג' אותיות אליה.

ונאמר, בשעה שאותיות אלו אליה נמשכות ממעלה, מבינה, למטה, למלכות, בעת שנקודה עלתה להיות מחשבה, שאז נפרדו ג' האותיות אליה מאו"א ונפלו למדרגה שמתחתיהם, זו"ן. כי אז נבחן שאל"ה דאו"א, שהן בזו"ן, נמשכו מלמעלה למטה והתלבשו תוך הזו"ן, כי אליה דאבא, שהוא ישראל סבא, נמשך לז"א, ואל"ה דאמא, שהיא תבונה, נמשכה לנוקבא.

ואמא משאילה בגדיה לבתה ומקשטת אותה בקישוטיה. בעת ביאת המוחין דגדלות, שנמשך חקיקה של ציור סתום אחד, קודש קודשים, בניין עמוק היוצא מתוך המחשבה. כלומר, שהנקודה חזרה ויצאה מתוך מחשבה למקומה, למלכות, שבה הוחזרו ג' הכלים בינה וזו"ן למדרגה, ונמשכו ג' האורות דכח"ב, הנקראים קודש קודשים. ותדע, כי בעת שהוחזרו הכלים בינה וזו"ן מהגוף לראש דא"א, נמשכו עימהם גם או"א, המלבישים עליהם, ועלו גם הם לראש דא"א, וקיבלו שם אותם המוחין דקודש קודשים שבראש א"א. כי זה הכלל, העליון היורד לתחתון נעשה כמוהו, וכן התחתון העולה לעליון נעשה כמוהו.

ולפיכך במצב הקטנות, שבינה וזו"ן נפרדו מהראש דא"א ונפלו לגוף שלו, שהם מלובשים באו"א מפה ולמטה, נעשו הבינה וזו"ן דא"א לבחינת או"א ממש. וע"כ במצב הגדלות, שחזרו הבינה וזו"ן דא"א למדרגת הראש שלו, הנה לוקחים עימהם גם האו"א. כי כבר נעשו למדרגה אחת בשעת הקטנות, ונמצאים משום זה גם בגדלות, שאו"א עלו עתה עימהם לראש דא"א, שנעשו ג"כ שווים כמוהו, ומקבלים אותם המוחין שבראש דא"א, הנקראים קודש קודשים.

ועד"ז ממש עלו הזו"ן לאו"א. כי אחר שאו"א קיבלו המוחין שבראש א"א, יצאה גם בהם הנקודה מתוך מחשבה למקום המלכות, שבה הוחזרו הבינה וזו"ן שלהם אל מדרגתם דאו"א. והנה בה בעת שהכלים בינה וזו"ן חזרו ועלו לאו"א, לקחו עימהם גם את הזו"ן המלבישים עליהם, ועולים גם הזו"ן לאו"א, ומקבלים המוחין של קודש קודשים אשר שם.

ונאמר, אמא משאילה בגדיה לבתה ומקשטת אותה בקישוטיה. כלומר, כיוון שג' אותיות אליה דאמא נמשכו אל הנוקבא במצב הקטנות, שזה נבחן שאמא משאילה בגדיה לבתה, כי ע"י זה שג' הכלים בינה וזו"ן, שהם אליה, נפרדו מאמא ונפלו לנוקבא, הרי הן נעשו לבחינת נוקבא ממש, כי העליון היורד לתחתון נעשה כמוהו. ונבחן שאמא השאילה כלים אליה שלה

ונאמר, מילה בסלע והשתיקה בשניים, כי מאמר דרבי אלעזר העלה את הנוקבא עד התבונה, שלמטה מחזה דא"א, שאז עוד נקרא עומדת לשאלה, ונקרא סלע. ע"כ נאמר, מילה בסלע. אבל במה ששתק רבי אלעזר ונתן מקום לרבי שמעון, שיגלה המוחין דחיה, שהיא ע"י עליית הנוקבא לאמא עילאה, הרי נבנו ב' עולמות ביחד. כי עולם התחתון, הנוקבא, נעשית אחד עם עולם העליון. שנאמר, השתיקה ששתקתי, ששווה פי שניים, כי נבראו ונבנו ב' עולמות ביחד. כי הנוקבא עלתה לאמא ונעשית זכר כמו אמא עילאה.

יט) אמר רבי שמעון, מכאן ולהלאה שלמות המקרא, שכתוב, המוציא במספר צבאם. כי שתי מדרגות הן, מ"ה ומ"י, שכל אחת מהן צריכה להיות רשומה, כלומר, מצוינת. מ"י עליונה, ומ"ה תחתונה. המדרגה העליונה רושמת ואומרת המוציא במספר צבאם, אשר ה' הידיעה של המילה המוציא, רומזת על אותה שנודעת ואין כמוה, מ"י. כעין זה, המוציא לחם מן הארץ. הנה ה' הידיעה של המוציא, רומזת על אותה שנודעת, שזו מדרגה התחתונה, מ"ה. והכל אחד. ששתיהן במדרגה אחת, מלכות. אלא העליונה היא מ"י דמלכות, והתחתונה היא מ"ה דמלכות. המוציא במספר, כי מספר שישים ריבוא הם הכוכבים העומדים יחד, והם מוציאים צבאות למיניהם, שאין להם מספר.

ביאור הדברים. כי אחר שהכתוב רמז לנו, בְּשָׂאוֹ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וְרָאוּ מַיִי בְּרָא אֱלֹהֵי, להתבונן על בניין הנוקבא בשם אלוקים, שהיא ממשיכה מאו"א עילאין, שע"י כן אמא עילאה מקשטת לה בקישוטים שלה, הוא ממלא ומשלים את הביאור הזה בהמשך של הכתוב, המוציא במספר צבאם, לכולם בשם יקְרָא, מרוב אונים ואמיץ כוח, איש לא נעדר.

ונאמר, כי שתי מדרגות הן, שכל אחת מהן צריכה להיות רשומה, מצוינת בה' הידיעה. שבי' מדרגות מ"י ומ"ה צריכות להיות מצוינות בנוקבא.

א. אשר המוחין דג"ר, שמקבלת ע"י עלייתה והלבשתה לעולם העליון, שאז נעשית הנוקבא כמו עולם העליון עצמה - זו היא הנקראת מ"י. כי יוצאת ה' דמ"ה ונכנסת י' במקומה. ונקראת גם הנוקבא מ"י בעולם העליון, שמתקשטת בכלי זכר.

ב. אמנם יחד עם זה, אין מדרגתה הקודמת, שהיא מ"ה, נחסרת ממנה, אלא גם המ"ה צריך להימצא בה כמקודם לכן, אשר מדרגת מ"י נחוצה, כדי להמשיך השלמות ובחינת קודש קודשים אל התולדות. אבל הולדת הבנים ופרייה ורבייה רק בשם מ"ה תלויים. ולפיכך, אם תחסר מדרגה אחת מהן לנוקבא, אינה ראויה להוליד.

שעומדת לשאלה. וה' זו דמ"ה יוצאת ממנה, ונכנסת י' במקום ה', ונקרא מ"י, כמו אמא. ואז נבנית בשם אלוקים, כמו אמא.

יח) והאותיות האחרות, אל"ה, ממשיכות להם ישראל מלמעלה, מבינה, אל מקום זה, אל המלכות, הנקראת עתה בשם מ"י, כמו הבינה. כמ"ש, אלה אזכרה ואשפכה עליי נפשי, כי אעבור בְּסֶךְ אֲדָדִם עַד בֵּית אֱלֹקִים בְּקוֹל רִינָה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוּגֵג.

אל"ה אזכרה. פירושו, הנני מזכיר אותיות אל"ה בפי, ואני שופך דמעות ברצון נפשי, כדי להמשיך אותיות אל"ה מבינה. ואז אֲדָדִם מלמעלה, מבינה, עד בית אלוקים, המלכות, כדי שהמלכות תהיה נקראת אלוקים, כעין הבינה, אלוקים. ובמה אמשיך אותן? - בקול רינה ותודה המון חוגג.

אמר רבי אלעזר, השתיקה שלי בנתה את המקדש של מעלה, בינה, ואת המקדש של מטה, מלכות. ובוודאי, כמו שאומרים, מילה בסלע, והשתיקה בשניים. מילה בסלע, שאמרתי, והעירותי עליו. שתיקה בשניים, השתיקה ששתקתי, ששווה פי שניים, כי נבראו ונבנו ב' עולמות ביחד, בינה ומלכות. כי אם לא עמדתי מלדבר, לא השגתי היחוד של ב' עולמות אלו.

פירוש. אחר שיוצאת ה' ממ"ה, ונכנסת י' אל המ', ונקרא מ"י, אז ממשיכים לה ישראל ע"י עליית מ"י אותיות אחרות, אל"ה, אל מקום זה, מ"י, והנוקבא עולה בשם אלוקים. כי אל"ה דעליון נופלות לתחתון בעת קטנות, וע"כ הן נמשכות לתחתון בעת הגדלות. כי בעת שהבינה ותו"מ דעליון, אותיות אל"ה, חוזרים לראש דעליון, הם לוקחים עימהם גם התחתון. והתחתון קונה את אותיות אל"ה ואת המוחין שבהם, מחמת היותו עימהם יחד בראש דעליון. כי התחתון העולה לעליון נעשה כמוהו.

ונאמר, והאותיות האחרות, אל"ה, ממשיכות להם ישראל מלמעלה, אל מקום זה, כמ"ש, אֱלֹהֵי אֲזַכְרָה. להמשיך אותיות אלו, הוא העלאת מ"י, שישראל מעלים מ"י, כדי להמשיך המוחין דגדלות, ע"י המשכת אותיות אל"ה דאמא עילאה אל הנוקבא. וכמ"ש, אל"ה אזכרה, להמשיך אותם. לכן הנני מזכיר אותיות אל"ה בפי, ואני שופך דמעות ברצון נפשי, התפילה בשערי דמעות, שאינן חוזרות ריקם. ואז, אחר שהועלה המ"י אֲדָדִם מלמעלה, אמשיך לאותיות אל"ה מלמעלה, מאו"א, עד בית אלוקים, עד הנוקבא, שנקראת בית אלהיים. ואחר המשכת האותיות אל"ה, היא נקראת בעצמה אלוקים. וע"כ נאמר, שהמלכות תהיה נקראת אלוקים כעין הבינה, כמו אמא.

דא"א, שאז נבחנו גם הם לרבות כמוהו. אלא רק לו"ק דא"א, להיותם מלבישים מפה ולמטה דא"א. וע"כ הם ביחס הזה רק ו"ק דא"א, שהיא רבבות, וו"ק הם שישים, וע"כ שישים ריבוא.

ולפיכך בעת שהנוקבא עולה ומלבישה לאו"א עילאין, היא מקבלת מספר שלם, שהם שישים ריבוא. שישים פירושם ו"ק, כי עדיין חסרה גם אז לבחינת הראש דא"א, וריבוא מורה על מדרגות דא"א, המאירות תוך או"א, תוך הו"ק שלו, המתלבשים באו"א, וע"כ יש לנוקבא מספר שישים ריבוא.

ונאמר, במספר שישים ריבוא הם הכוכבים העומדים יחד, והם מוציאים צבאות למיניהם, שאין להם מספר. כי נתבאר ששתי מדרגות מ"י ומ"ה רשומים בנוקבא:

א. מ"י שבנוקבא הם או"א עילאין, המתלבשים בנוקבא, ונעשית בזה לבחינת עולם העליון. ואז יש לה מבחינה זו מספר של שישים ריבוא.

ב. מ"ה שבנוקבא הם ישו"ת, המתלבשים בנוקבא בבחינת עומדת לשאלה מ"ה, ומבחינה זו הם עולם התחתון.

ואלו ב' מדרגות מ"י ומ"ה האמורים, נעשות בה פרצוף אחד. אשר מחזה ולמעלה שלה היא מלבישה לאו"א עילאין, ומחזה ולמטה שבה היא מלבישה ליסו"ת. והם פרצוף אחד בה. ולפיכך נבחנות גם בתולדות של הנוקבא אלו ב' מדרגות. כי מצד עולם העליון מ"י שבה, הוא המוציא במספר צבאם, במספר שישים ריבוא. ומצד עולם התחתון מ"ה שבה נבחנות התולדות, שהן מבחינת בלי מספר. שנאמר, והם מוציאים צבאות למיניהם, שאין להם מספר. כלומר, שמוציאה התולדות למיניהן לבלי מספר, שאין בהן אותן המוחין דמספר מאו"א עילאין, אלא מיסו"ת, שהם בלי מספר.

א"כ נמצאות התולדות שלה מחוסרי השלמות, להיותן בחיסרון של המספר. לזה אומר, במספר שישים ריבוא הם הכוכבים העומדים יחד, והם מוציאים צבאות. כלומר, שאלו ב' מדרגות שבה, מספר ובלי מספר, נמצאים בה יחד, שמחוברות בה במדרגה אחת ממש, וע"כ נמצאות גם בתולדות שלה. והם שתי מדרגות יחד, שמצד אחד נבחנות התולדות שלה, שהן במספר שישים ריבוא, ומצד שני הן בלי מספר. וכיוון שכן, נבחנת בהן הבלים מספר, לתוספות שלמות בלבד, ולא כלום למשהו חיסרון.

וטעם הדבר, כי הברכה ופרייה ורבייה של זרע תלויות לגמרי בעולם התחתון מ"ה, הנבחנת לבלי מספר. שזו ברכת הזרע, המובא בכתוב,

ונאמר, המדרגה העליונה רושמת ואומרת, המוציא במספר צבאם. מדרגת מ"י, שהנוקבא יורשת מעולם העליון, עליה אומר, המוציא במספר צבאם. כי ה' הידיעה של המוציא, רומזת על המוחין השלמים, שמקבלת מאו"א עילאין, שהם הקישוטים בכלי זכר, שיוצאת ה' ונכנסת י'.

ונאמר, המוציא, אשר ה' הידיעה של המוציא, רומזת על אותה שנודעת ואין כמוה. כי אלו הם תכלית גובהם של המוחין, הנוהגים בנוקבא במשך ששת אלפים שנה.

וכמ"ש, המוציא לחם. שזו מדרגה התחתונה, מ"ה. והכל אחד: שגם ה' הידיעה של המוציא לחם, רומזת על מוחין דג"ר, שנודע, אלא הם מוחין דיסו"ת, שהנוקבא מקבלת ונודעת בהם, מדרגת מ"ה. כי גם מדרגה זו צריכה להיות רשומה בנוקבא. ע"כ נאמר, והכל אחד. שהן שתיהן, מ"י ומ"ה, כלולות יחד בנוקבא, לבחינת פרצוף אחד, זו עליונה וזו תחתונה.

ואין להקשות ממה שאומר הזוהר, שבכל מקום שכתוב ה' הידיעה, היא מעולם התחתון, מלכות, שהתגלה יותר, וכאן אומר, שהיא מעולם העליון. כי גם כאן הכוונה על עולם המגולה, הנוקבא דז"א. ומה שקורא לה עילאה, הפירוש על מדרגת מ"י של הנוקבא, שאינה מקבלת אותה, זולת בעת שעולה ומלבישה את עולם העליון, אמא עילאה. וע"כ זה קורא לה עילאה. ולמדרגת מ"ה של העולם המגולה, קורא התחתון.

ונאמר במקום אחר, שכל הדברים שהם מעולם העליון הנסתר, בינה, מסתתרת הה' משם: הכוונה היא, בעת שעולם המגולה אינה עולה ומלבישה לעולם העליון, שאז העולם העליון נסתר, ואיננה מאירה לתחתונים, וע"כ אינו כתוב בה' הידיעה, כי נסתר הוא.

ונאמר, כי במספר שישים ריבוא הם הכוכבים העומדים יחד, והם מוציאים צבאות למיניהם, שאין להם מספר. מספר, תכלית השלמות. מספר מורה על הארת השלמות הגמורה. וההארה הבלתי שלמה נבחנת לבלי מספר, או שאין לו מספר, להורות שהם מחוסרי השלמות, הנקרא מספר.

ותדע שאלו המוחין דאו"א עילאין, שהז"א משפיע אותם לנוקבא, הוא השמים מספרים כבוד אל. כי השמים ז"א, כבוד אל הנוקבא דז"א, מספרים הם שפע המוחין דאו"א עילאין. ומוחין אלו נבחנו לשישים ריבוא, כי מדרגות של נוקבא נבחנות ליחידות, של ז"א לעשרות, של ישו"ת למאות, של או"א עילאין לאלפים, ושל א"א לרבבות. ויש לאו"א עילאין ב' הבחנות:

א. מבחינתם עצמם הנבחנו לאלפים,

ב. מבחינת מוחין דחכמה, שמקבלים מראש

אחד, קודש קודשים, כי חזרו בה בינה וזוין דכלים וג"ר דאורות, ועכ"ז כולם נסתרים בה, ועוד נשארים אל"ה עמוק וסתום בשם אלוקים, מטעם שהם אינם יכולים לקבל הארת חכמה בלי חסדים.

אלא כיוון שברא אל"ה, אחר שהוסיף והזדווג על מסך דמ"ה, עולם התחתון, והוציא עליו קומת מוחין של חסדים, הנקראים בלי מספר, והשפיע אותה לאל"ה, שהוא ברא אל"ה, שנתן בהם הלבוש של חסדים, הנקרא ברא, הנה אז עולה בשם ונקראת אלוקים. כי עתה, אחר שהשיגו קומת חסדים, יכולים לקבל הארת חכמה, שהם המוחין של מספר שישים ריבוא. ואז, והתחברו אותיות אלו באלו, והמלכות עלתה בשם העליון אלוקים. ואז בכוח השם הזה, הוציא אותם בשלמות. לכן גם על הנשמות והתולדות, שיצאו משם אלוקים, נמצאת בהן אותה השלמות של השם, שהיא התלבשות החכמה בחסדים. וכמ"ש, לכולם בשם יקרא. שהשם נקרא על התולדות באותו שם שלו, קרא והוציא כל מין ומין שיתקיים בשלמותו. שבשם הזה הוציא התולדות, הן במין של שישים ריבוא, והן במין שאין בו חשבון, כדי שיתקיימו בשלמותו של השם, שיתלבשו זה בזה, כמו שהם מלובשים בהשם. וכמ"ש, ראה קראתי בשם. ראה, שהמילים, קריאה בשם, מורות על קיום ושלמות.

כא כתוב, מרוב אונים ואמיץ כוח איש לא נעדר. מהו, מרוב אונים? זהו ראש המדרגות, שכל הרצונות עולים בו, ומתעלים בו בדרך סתום. אמיץ כוח, העולם העליון, מ"י, שנתעלה בשם אלוקים. איש לא נעדר, מאותם שישים ריבוא, שהוציא בכוח השם הזה. ומשום שאיש לא נעדר ממספר שישים ריבוא, ע"כ בכל מקום שמתו ישראל ונענשו בחטאותיהם, נמנו אח"כ, ולא נעדר מאלו שישים ריבוא אף אחד, כדי שיהיה הכל בצורה אחת, הן למעלה והן למטה. וכמו שאיש לא נעדר ממספר שישים ריבוא למעלה, כך לא נעדר איש ממספר זה למטה.

ביאור הדברים. מרוב אונים, רומז לכתר דאו"א עילאין, ראש המדרגות של המוחין הללו, בינה דא"א שנעשה כתר לאו"א, ששם כל הרצונות עולים, שכל המדרגות מקבלות ממנה. ועכ"ז ומתעלים בו בדרך סתום, כי הוא אווירא שלא נודע, שה"י לא יוצאת מאויר שלו, כמ"ש, כי חפץ חסד הוא, וע"כ הוא בתכלית השלמות. וע"כ נקרא אוירא דכ"א.

ואע"פ שקומת החסדים המכונה אוויר, היא יוצאת על בחינת עולם התחתון, מ"ה, מ"מ היא בתכלית השלמות, משום שהאור הזה נמשך מג"ר דבינה דא"א, ראש כל מדרגות האצילות, או"א וישו"ת וזוין. ולפיכך נבחנת גם קומת

הבט נא השמימה וספור הכוכבים, אם תוכל לספור אותם, ויאמר לו, כה יהיה זרעך, הרי שברכת הזרע באה רק בבלי מספר, משם מ"ה. ולפיכך, אחר כל השלמות של המוחין דמספר, שהשיגה מאו"א עילאין מ"י, יש לה תוספת לברכה ממ"ה בלי מספר, שאין להם מספר, ויש לה גם ברכה, ושתייהן נכללות בנשמות ובתולדות.

כב לכולם בין לשישים ריבוא אלו, ובין לכל צבאותיהם, שאין להם מספר, בשם יקרא. מהו, בשם יקרא? אינו קורא להם בשמותיהם, כי אם היה כן, היה צריך לומר, בשמו יקרא. אלא בזמן שמדרגה זו אינה עולה בשם אלוקים, אלא נקראת מ"י, אינה מולידה, ואינה מוציאה את הגנוזים בה, למיניהם, אע"פ שכולם היו נסתרים בה, כלומר, אע"פ שכבר עלו אותיות אל"ה. אלא שעוד הן חסרות לבוש הכבוד של חסדים, שאז הן נסתרות, ואינן עולות בשם אלוקים. כיוון שברא אותיות אל"ה, ועלו בשמו, שהתלבשו בלבוש הכבוד דחסדים, שאז מתחברים אל"ה עם מ"י, ונקרא אלוקים. אז בכוח השם הזה, הוציא אותם בשלמות. וכמ"ש, בשם יקרא, באותו שם שלו קרא והוציא כל מין ומין, שיתקיים בשלמותו. ואז כתוב, המוציא במספר צבאם, לכולם בשם יקרא. בשם השלם אלוקים. כמ"ש, קרא קראתי בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה, שפירושו, אני מזכיר את שמי, כדי שבצלאל יתקיים במלוא קיומו.

ביאור הדברים. השלמות הגדולה של המוחין, שם אלוקים, שורה על הנשמות והתולדות שלה בבי מדרגותיה יחד, על מדרגת ריבוא שבה, ועל מדרגת כל צבאם, שאין להם מספר, על שתייהן שורה השם. כמ"ש, לכולם בשם יקרא. ושנאמר, מ"י אינה מולידה, כיוון שברא אותיות אל"ה, שאז מתחברים אל"ה עם מ"י, ונקרא אלוקים, אז בכוח השם הזה, הוציא אותם בשלמות. כי ברכת הזרע תלויה לגמרי בשם מ"ה, שאין להם מספר.

כי המוחין דמספר הם הארת החכמה, השם השלם, וכל בחינותיה הן בתכלית השלמות. והמוחין שבלי מספר הבאים דווקא משם מ"ה, הם המוחין דחסדים. והארת החכמה אינה מקובלת בלי לבוש כבוד דחסדים, שמטרים זה, אע"פ שאותיות אל"ה עלו למ"י, מ"מ לא עלה בשם אלוקים, שזה עניין מ"י ברא אל"ה, שאחר שברא אור חסדים ללבוש כבוד אל אור החכמה שבשם מ"י, שאז התלבשו זה בזה, והמלכות עלתה בשם העליון אלוקים.

ונאמר, מ"י אינה מולידה, ואינה מוציאה את הגנוזים בה, למיניהם, אע"פ שכולם היו נסתרים בה. שאע"פ שכבר יצאה הנקודה מתוך מחשבה למקומה למלכות, והייתה חקיקה של ציור סתום

וכמו שאיש לא נעדר ממספר שישים ריבוא למעלה, כך לא נעדר איש ממספר זה למטה. כיוון שהנוקבא הלבישה לאו"א עילאין, אמא השאילה בגדיה לבתה וקישטה אותה בקישוטיה, ע"כ נעשית לגמרי כמו או"א עילאין. וכמו שמוחין דאו"א עילאין הם שלמים במספר שישים ריבוא, ואיש מהם לא נעדר, כן הנוקבא שלמה במספר הזה, ואיש לא נעדר.

החסדים שבה לבחינת אוירא דכיא, כמו בג"ר דבינה דא"א.

וכמ"ש, ואמיץ כוח, זהו העולם העליון: מ"י שבנוקבא, שמשם נמשך המספר של שישים ריבוא. כי היא מלבישה לעולם העליון, שהיא או"א עילאין. וע"כ נאמר, איש לא נעדר, מאותם שישים ריבוא, שהוציא בכוח השם הזה, כי משם משיגה המוחין של מספר שישים ריבוא. ונאמר,